

WETENSCHAPPELIJK BUREAU VAN DE SP

Verslag over het jaar 2003

Wetenschappelijk Bureau van de SP

Het Wetenschappelijk Bureau van de SP is een denktank van de Socialistische Partij. Medewerkers van dit instituut geven gevraagd en ongevraagd advies ten behoeve van de partij en van organisaties die de uitgangspunten van de partij onderschrijven.

Vijverhofstraat 65
3032 SC ROTTERDAM

T 010 243 55 59

F 010 243 55 66

E wetenschappelijkbureau@sp.nl

I www.sp.nl/onderzoek

Medewerkers

De vaste bezetting van het Wetenschappelijk Bureau werd in 2003 gevormd door:

Tiny Kox (sociaal-politieke aangelegenheden)

Ronald van Raak (hoofd)

Nico Schouten (sociaal-economische aangelegenheden)

Ineke Palm (zorg en welzijn)

Peter Verschuren (lokaal onderzoek en scholing).

Projecten

In 2003 zijn de volgende projecten ter hand genomen:

Politieke vernieuwing

Onderzoek werd gedaan met het oog op discussies over politieke vernieuwing, zoals hervorming van het Kamerwerk, de rol van de overheid in de samenleving, het dualisme in de politiek, de gekozen burgemeester en het kiesdistrictenstelsel voor de verkiezing van de Tweede Kamer. Door Ronald van Raak werd een boek geschreven met de titel *Oud licht op nieuwe zaken. Adviezen van Erasmus, Spinoza, Thorbecke, Multatuli, Huizinga en anderen* dat uitgegeven werd door Veen, Amsterdam.

Artikelen geschreven door Ronald van Raak:

- ‘Conservatief is ineens weer in de mode’, *de Volkskrant*, 24 december 2003.
- ‘De Geus kan sociale gezicht redden’, *de Volkskrant*, 15 december 2003.
- ‘Kiezers stemmen nooit verkeerd’, *Folia*, 5 december 2003.
- ‘Nederland is éénpartijstaat’, *Beweging* (winter) 40. Ook in: *Roodkoper* (winter 2003).

- ‘Het conservatieve gejeremieer’, in: *De conservatieve uitdaging. De scepisis van J.L. Heldring* (Amsterdam/ Rotterdam).
- ‘Een gekozen burgemeester is half werk’, *de Volkskrant*, 10 oktober 2003.
- ‘Raad moet burgemeester kiezen’ (met Johan van den Hout) *Het Parool*, 7 oktober 2003. Dit artikel is ook in het ledenblad van de SP gepubliceerd.
- ‘Conservatief CDA stelt sociale christenen teleur’, *Roodkoper* (herfst 2003).
- ‘De wet en het enthousiasme. Johan Rudolf Thorbecke en de politieke vernieuwing’, *Filosofie Magazine*, september 2003.
- ‘CDA moet investeren in publieke moraal’, *Trouw*, 26 juli 2003. Dit artikel is ook in het kaderblad *Spanning* verschenen.
- ‘Arme kinderen. Sommigen zijn al oud’, *Roodkoper* (zomer 2003).
- ‘Regels discussiëren niet’, *Tribune ledenblad van de SP* (juni 2003).
- ‘Te midden van de wapenen zwijgen de wetten’ Erasmus en de rechtvaardige oorlog’, *Filosofie Magazine* (mei 2003).
- ‘Wie is Nederland? Philip Willem van Heusde en de filosofie voor alle Nederlanders’, *Filosofie Magazine* (april 2003).
- ‘Wat is de ideologie van Wouter Bos?’, *de Volkskrant*, 10 maart 2003.
- ‘Welke koers vaart Bos?’, *Socialisme & Democratie* (februari 2003).
- ‘Kiezers kunnen niet fout kiezen. De personalistische democratie van Philip Kohnstamm’, *Filosofie Magazine* (februari 2003).
- ‘Socialistische moraal is niet conservatief’, *Het Financieele Dagblad*, 2 januari. Dit artikel is ook in het kaderblad *Spanning* verschenen.

Artikelen geschreven door Tiny Kox:

- ‘Staatscommissie moet modernisering koningshuis voorbereiden, 20 oktober 2003.
- ‘Naar het Malieveld’, *De Helling* (herfst 2003).
- ‘Alleen ja tegen een sociaal Europa’ (met H. van Bommel) *Het Parool*, 20 september 2003.

Artikel geschreven door Peter Verschuren:

- ‘Monarchie rijp voor revisie’, *Tribune ledenblad van de SP* (november 2003).

Artikel geschreven door Tiny Kox en Ronald van Raak:

- ‘Meer lef in de Eerste Kamer’, *Het Financieele Dagblad*, 26 juni 2003.

Liberalisering

Dit project behelst een grootschalig onderzoek naar de gevolgen van de politiek van liberalisering zoals die in Nederland de afgelopen twintig jaar is gevoerd en bestaat uit een aantal deelprojecten. In een serie ‘De uitverkoop van Nederland’ zijn de afgelopen jaren onderzoeksrapporten verschenen over ‘De uitverkoop van de energie’ (2001), ‘De uitverkoop van het openbaar vervoer’ (2001), ‘De uitverkoop van publieke voorzieningen’ (2002) en ‘De uitverkoop van de sociale zekerheid’ (2002).

In 2003 werd in dit project onderzoek gedaan naar de liberalisering van de woningmarkt en naar de liberalisering van de gezondheidszorg. Begin 2004

verscheen een lijvig rapport over *De nieuwe woningnood* door Nico Schouten. Een rapport over 'De uitverkoop van de medische zorg' geschreven door Ineke Palm is in voorbereiding. In het *Eindhovens Dagblad* verscheen op 25 maart 2003 een artikel van Ronald van Raak en Arda Gerkens met de titel 'Privatisering van openbaar vervoer moet nu stoppen'.

Integratie

Op basis van 500 enquêtes en interviews werd een rapport voorbereid over de integratie van nieuwkomers in Nederland. Doel was om niet alleen deskundigen, maar vooral allochtonen zélf te laten vertellen over hun leven in Nederland, de specifieke problemen die zij tegenkomen en de mogelijke oplossingen die zij zien. In november verscheen het rapport '*Hoe gaat het? Turkse en Marokkaanse Nederlanders aan het woord*', geschreven door Tiny Kox.

Artikelen geschreven door Ronald van Raak:

- 'Moslims zijn de katholieken van 1853', *de Volkskrant*, 1 april 2003.
- 'Wij gaan met rassche schreden den religie-oorlog te gemoet. De Aprilbeweging van 1853', *Historisch Nieuwsblad*, maart 2003.

Artikel geschreven door Peter Verschuren:

- 'Veel liefs uit Ameland', *Tribune ledenblad van de SP*, maart 2003.

Zorg en welzijn

Voor de onderwerpen zorg en welzijn is met Ineke Palm een speciale medewerker aangetrokken. In 2003 werd op dit gebied onder meer onderzoek gedaan naar de bureaucratie in de zorg. Ook begeleidde het Wetenschappelijk Bureau de opzet van een 'bureaucratiebrigade' in de zorg. In november 2003 verscheen het rapport 'Meer zorg met minder bureaucratie. Tien voorstellen tegen het georganiseerde wantrouwen in de zorg'. Tevens werd onderzoek gedaan naar de liberalisering van de gezondheidszorg, waarover in 2004 een publicatie zal verschijnen.

Milieu en veiligheid

In verband met de discussie over de gevaren van kernenergie, die in 2003 opnieuw oploaiende, werd extern deskundige Harm Damveld gevraagd een onderzoek te doen naar de ethische aspecten van kernenergie. In september 2003 verscheen het rapport 'Normen, waarden en radioactief afval. Een actueel ethisch 'Nee bedankt' tegen kernenergie'. Ronald van Raak schreef samen met Krista van Velzen het artikel 'ABN-AMRO bombardeert eigen gedragscode' dat op 21 en 23 juni in een aantal GPD-bladen werd gepubliceerd.

Asbestslachtoffers

In 2003 werd een begin gemaakt met de voorbereiding van een internationaal congres over asbestslachtoffers. Tevens werd een onderzoek gestart naar asbestgerelateerde activiteiten van bouwbedrijven.

Midden-Oosten

De ontwikkelingen en achtergronden van de 'oorlog tegen het terrorisme' werden door Tiny Kox gevolgd. Advies werd gegeven aan de Midden-Oostenwerkgroep van de SP. Tevens werd in 2003 medewerking verleend aan de voorbereiding van de confrontie 'De Pax Americana en de strijd tegen het terrorisme', die op 12

november werd gehouden in Amsterdam. Begeleiding is gegeven bij de diverse contacten met organisaties van Iraakse vluchtelingen in Nederland. Hulp is geboden bij verschillende werkbezoeken van SP'ers aan het buitenland, met name aan het Midden-Oosten.

Lokaal onderzoek

In 2003 is het aantal afdelingen van de partij sterk toegenomen. Partijafdelingen spelen een belangrijke rol in de kennisvergaring van de partij. Daartoe is het van groot belang dat afdelingen zélf onderzoek doen. Het Wetenschappelijk Bureau trad hierbij in 2003 adviserend op. Onderzoek werd overwegend gedaan voor lokaal gebruik. Soms vormde lokaal onderzoek het uitgangspunt voor landelijke publicaties. Soms werd landelijk onderzoek gedaan voor lokaal gebruik. Zo verscheen in september 2003 het rapport 'Zeg maar: Wet water en brood' door Peter Verschuren.

Artikelen geschreven door Peter Verschuren:

- 'Help! De zorg verzuipt', *Tribune ledenblad van de SP* (december 2003).
- 'Ongelooflijk stom. Kaalslag in de sport- jeugd- en gezondheidssubsidies', *Tribune ledenblad van de SP* (oktober 2003).
- 'Aan de slag met behoud van uitkering. Hoe Balkenende de werkgelegenheid en bijstand afbreekt, II', *Tribune ledenblad van de SP* (september 2003).
- 'Op naar de voedselbonnen. Hoe Balkenende de werkgelegenheid en bijstand afbreekt, I', *Tribune ledenblad van de SP* (augustus 2003).
- 'De bouwfraude', *Tribune ledenblad van de SP* (juli 2003).
- 'Wijken voor de rijken', *Tribune ledenblad van de SP* (januari 2003).

Behalve onderzoek ten behoeve van interne opinievorming en specifieke projecten verleende het Wetenschappelijk Bureau in 2003 medewerking aan de verkiezingen, aan boeken die (mede) in opdracht van de SP werden geschreven en aan de scholing en opleiding van kaderleden.

Verkiezingen

In 2003 heeft de SP een nieuw verkiezingsprogramma opgesteld voor de nationale verkiezingen. Voorbereidingen werden getroffen voor de vaststelling van het verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen in 2004. Aan beide programma's heeft het Wetenschappelijk Bureau medewerking verleend. Tevens werd medewerking verleend aan de voorbereiding van de congressstukken voor 2003.

Boeken

Het Wetenschappelijk Bureau heeft begeleidende werkzaamheden en redactiewerk gedaan voor het boek *Nieuw optimisme* van Jan Marijnissen dat in 2003 verscheen. Eveneens is begeleiding gegeven bij de totstandkoming van de boeken *De socialisten* van journalist Rudie Kaegie, dat in mei 2004 zal verschijnen.

Scholing en opleiding

Medewerkers van het Wetenschappelijk Bureau speelden in 2003 een actieve rol in de scholing en opleiding van partijleden. Bijvoorbeeld door bijdragen te leveren aan de ontwikkeling van studiemateriaal en door het geven van scholingen, zowel in de afdelingen als op landelijk niveau, waaronder ook de vereniging ‘Rood, jongeren in de SP’. Begeleiding is gegeven aan de regioconferenties van de SP in 2003. Ondersteuning is verleend aan het intern overleg van SP-statenleden en SP-wethouders.

Lezingen

Ten slotte leverden medewerkers van het Wetenschappelijk Bureau in 2003 een bijdrage aan de algemene politieke opinievorming. In kranten, tijdschriften en vakbladen, maar ook door het geven van lezingen en het deelnemen aan debatten. Een keuze uit de lezingen:

Ronald van Raak

- ‘De conservatieve mode’, *NRC-Handelsblad* boekpresentatie *Heel ons fundament kraakt* van J.L. Heldring, Amsterdam, 19 november 2003.
- ‘Estafette op de plaats. Christendom en conservatisme’, Delft, 8 november 2003.
- ‘De lichtheid van Amerika’s lucht’, SGP-jongeren, 24 september 2003.
- ‘Waarom socialisten geloven in spoken. De noodzaak van praktische idealen’, Studium Generale, Universiteit Utrecht, 29 april 2003.
- ‘Wat is een Nederlander?’, Universiteit van Amsterdam, 3 april 2003.
- ‘De strijd om het algemeen belang. Conservatieven op zoek naar een achterban’, Studium Generale, Universiteit van Amsterdam, 13 januari 2003.

Nico Schouten

- ‘De toekomst van de euro’, Haagse Hogeschool, Den Haag, 3 juni 2003.